

Dr. Vytautas Skuodis

ROMOS SIMPOZIUMAS SOVIETŲ SAJUNGOS NACIONALINĖS POLITIKOS KRIZĖS KLAUSIMAIS

Spalio 13 dieną Romoje įvyko tarptautinis simpoziumas tema "Tautos Sovietų Sąjungoje, jos nacionalinės politikos krizės akivaizdoje". Jį organizavo Romos Provincijos taryba drauge su Italijos Helsinkio komitetu. Pagrindiniai kalbėtojai buvo š.m. pavasary Paryžiuje įkurto Koordinacinio centro tautiniams-demokratiniais judėjimams Sovietų Sąjungoje remti, pavadinto "Demokratija ir nepriklausomybė" (Democracy and Independence) nariai, kurie, patys būdami iš Sovietų Sąjungos išstremti arba priversti iš jos išvykti, šiame simpoziume atstovavo savo pavergtuosius kraštus ir tautas. Jų padaryti pranešimai davė aiškų, tačiau toli gražu ne optimistinį sovietų pavergtų tautų dabartinės padėties vaizdą ir atskleidė didelį susirūpinimą dėl Vakarų politikų abejingumo jiems.

Šiame simpoziume pranešimą padarė žymus prancūzų politologas, daugelio knygų autorius Jean-François Revel (Žanas Fransua Revelis), į simpoziumą specialiai atvykęs iš Paryžiaus. Diskusijose kalbėjo Italijos senatoriai Graziani, Strik-Lievers, Pollice, žmogaus teisių komisijos prie Italijos premjero pirmininkas, Romos universiteto profesorius Paolo Ungari.

Romos Provincijos prezidentės M. Antonietta Sartori (ji – Italijos komunistų partijos narė) pasveikinimą simpoziumo dalyviams perdavė Romos Provincijos tarybos narys Lovari. Jis pasakė jog italus nustebino Sovietų Sąjungos įvykiai. TSRS ekonominė krizė ir anksčiau jiems buvo žinoma. Probiemos, susijusios su žmogaus ir tautų teisėmis buvo užšaldytos, tačiau jos nenuėjo į istoriją – ledams pajudėjus, vėl iškilo paviršių. Panašūs reiškiniai dabar vyksta ir Jugoslavijoje; tas Italijai kelia rūpestį. Šis simpoziumas bus naudingas mums – italams ir jums, į čia atvykusiems iš įvairių kraštų Vakaruose. Tačiau Lovari pastebėjo, jog Gorbačiovas Sovietų Sąjungos imperiją nori pakeisti, todėl įvykius ten mes turime žiūrėti ramiai ir nesivadovauti vien tik nacionalistiniais, t.y. vidiniais interesais. Italijoje vyksta didelės diskusijos dėl Stalino-Hitlerio 1939 metų pakto, tačiau visi istoriniai įvykiai turi būti interpretuojami atsižvelgiant į aplinkybes. Nacionalizmas gali iššaukti tikrai nacionalizmą, ir aš bijau, kalbė-

Vilniečiai protestuoja prieš jaunų lietuvių prievartą tarnauti Raudonojoje armijoje

jo Lovari, kad gali sustiprėti rusiškasis nacionalizmas, kuriuo rėmėsi Stalinas. Todėl reikia būti realistais ir prie užsibrėžto tikslo eiti palaipsniui. Aš, pavyzdžiui, nenorėčiau, kad Moldavija būtų dabar priklausytų Rumunijai. TSRS pavergtųjų tautų reikalavimai yra teisingi, tačiau konservatyvios jėgos nori susigrąžinti stalinistinį režimą. Didelis spaudimas, nukreiptas prieš tas jėgas, judėjimams gali būti pavojingas. Italijos ir Romos Provincijos vaidžia atidžiai seka įvykius Sovietų Sąjungoje ir tie įvykiai yra mūsų pastovių diskusijų objektas.

Italijos Helsinkio komiteto pirmininkas Antonio Stango, atidarydamas simpoziumą, pabrėžė, jog šis simpoziumas kaip tik ir turi duoti atsakymą į daugelį neaiškių klausimų, nes ir dabar TSRS oficialioje informacijoje yra daug melo ir jos "tiesa" neatitinka tikrovės. Š.m. rugpiūčio 23 d. jis Maskvoje dalyvavo demonstracijoje, kuri buvo skirta Molotovo-Ribentropo slaptų protokolų metinėms pažymėti ir buvo liudininkas kaip ta demonstracija buvo išvaikyta.

Jean-François Revel, kreipdamasis į simpoziume dalyvaujančius organizacijos "Demokratija ir Nepriklausomybė" narius, pasakė, jog jis daug tikisi, kad iš jų pranešimų papiildys žinias. Jo nuomone, Gorbačiovas yra realistas ir supranta,

kad reikia rimtai spręsti tautines problemas. TSRS tai laivas, kuris pradėjo skęsti. Sovietų Sąjungoje pavergtosios tautos yra kolonijos ir Rusijos, ir komunizmo. Tačiau ten jau ir patys rusai nebenori kalbėti nei apie komunizmą, nei apie socializmą. Bet tas idėjas sovietų imperijoje palaidoti bus sunku. Keista, kad Gorbačiovas siūlo bendrus Europos namus, kada jo paties imperija griūva. Toks bendras namas iš viso yra neįmanomas, kad juo pasinaudojant būtų palai komas komunizmas, pati imperija ir kolonializmas. Komunizmas jau baigia savo egzistenciją. TSRS savo jėgas išsekino, ir ji jau nebegali užgniaužti tautinių ir išsilaisvinimo judėjimų. Todėl tiems judėjimams reikalinga Vakarų parama. TSRS pavergtos tautos grįžta prie išeities taško. TSRS vadovai nežino, ką daryti, kaip gelbėti skęstantį laivą? Stebina tai, kad atvykę iš TSRS nepalauko Vakarų optimizmo dėl TSRS kaip imperijos neišvengiamo kracho. Tos imperijos išgelbėti jau nebegalima, bet ir pakeisti ją yra sunku. Vakaruose norima, kad Gorbačiovas išsilai kytų valdžioje ir bijomasi perversmų tos valdžios viduje. Gorbačiovas gerai kontroliuoja kompartiją, tačiau liaudis įsitikinusi, kad partija jau nebegali vadovauti visuomenei. Kol kas kitos jėgos nesą, kuri galėtų ją pakeisti.

SEMANARIO MŪSŲ LIETUVA

"NOSSA LITUÂNIA"

Metinė prenumerata Brazilijoje: NCz \$ .50,00
 Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 35 Dol.
 Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikon: 60 Dol.
GARBĖS PRENUMERATORIUS NCz \$. 50,00
 Užuojautos, Sveikinimai ir Skelbimai (Anúncios) mokami už skilties (Coluna) centimetra: NCz \$. 2,00
 Straipsnius ir Korespondenciją Redakcija taíso bei tvarko savo nuožiūra.
 Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėjų nuomonę.
 Čekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti FRANCESCO GAVĖNAS ar PETRAS RUKŠYS var

Rua Juventus, 28 Parque da Moóca – CEP 03124
 São Paulo – Brasil
 Diretor Responsável: VYTAUTAS BACEVIČIUS
 Administrador: PETRAS RUKŠYS
 Redige Equipe Editorial – Fone: 273-0338

Atskiro numerio kaina NCz \$ .2,00
 Į P. Ameriką oro paštu: 45 Dol.
 Į tolimus kraštus 75 Dol.
 Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS NCz \$ .80,00

Sovietų Sąjunga pergyvena totalitarinės politikos ir ekonomikos krachą. Ten viskas griūva. Totalitarinė sistema privalo sugriūti, nes ji jau nebeturi ką įsiurbti į save. Susidarė tuštuma, kurios nėra kuo užpildyti. Politikos negalima atskirti nuo moralės. Kalbama apie marksizmo leninizmo mirtį tačiau yra mokslininkų, kurie mato politiką tikrai dėl politikos.

Į klausimą, kaip suprasti tai, kad Vakarai palaiko Gorbačiova, tačiau tuo pačiu metu stabdo jo "perestrojką"? J. F. Revelis atsakė, jog Vakarai palaiko Gorbačiovo pastangas demokratizacijos srityje. Dėl to Vakaruose jis turi dideles simpatijas ir yra tapęs beveik religinio kulto objektu. Kalbant apie ekonominę pagalbą Gorbačiovo "perestrojkai" reikia žinoti, kur ir kaip ji bus panaudota.

Į prof. Paolo Ungari repliką, kad reikia išlaikyti stabilumą ne tik Vakaruose, bet ir Sovietų Sąjungoje, J. F. Revelis atsakė, jog ne Vakarai TSRS destabilizuoja, o ji pati destabilizuojasi. Joje patalaidis atmeta režimą. Rumunijoje dabar veikia nusikalstamas režimas ir Vakarai dėl to nieko negali padaryti.

Toliau sekė organizacijos "Demokratija ir Nepriklausomybė" narių pranešimai. Pirmuoju kalbėjo tos organizacijos pirmininkas Paruiras Airikianas (Armenija). Jo žodžiais, kur yra imperijos, ten yra neišvengiamos ir nacionalinės problemos. Todėl natūralu, kad tautinių judėjimų jėgos nukreiptos į imperijos sugriovimą. Svarbu tik, kad jis vyktų taikiai būdu. Imperijoje tautų apsisprendimo negali būti. Dabar joje toleruojama tikrai saviraiška. Tačiau nuo to tos imperijos esmė nepasikeitė. Buvo priimti nauji įstatymai imperijos palaikymui, kurie yra labai pavojingi tautoms. Vakarai to nemato. TSRS tautų federacija galima tikrai po visiško jų išsilaisvinimo. Vakarams nacionalinės problemos Sovietijoje yra naujos.

Toliau kalbėdamas apie Armenijos rū-

pesčius, P. Airikianas pasakė, jog Armenijoje kova už tautinę-demokratinę laisvę vyko pogrindyje ir anksčiau. Toji kova į atvirą veikimą išėjo prasidėjus įvykiams Kalnų Karabacho autonominėje srityje, kuri iki dabar yra įjungta į Azerbaidžano respubliką. Karabachą iš pradžių vadino "perestrojkos" egzaminu, Karabacho srities taryba buvo virtusi lyg ir parlamentu, dėl to kilo konfliktai su Azerbaidžano valdžia. Įvedus karo stovį, taryba ir srities partijos komitetas buvo išvaikyti. Dabar Kalnų Karabacho sritis yra betarpiškai administruojama iš Maskvos. Tačiau įvykiai Karabache labai pakėlė armėnų tautinį sąmoningumą. Dabar Armenija reikalauja visiško atsiskyrimo nuo TSRS. Š.m. rugsėjo 24 d. Armenijos TSR Aukščiausioji Taryba paskelbė, jog ji daugiau nebepavaldi Maskvai. Po šio paskelbimo Maskva įvedė karo stovį pačioje Armenijoje, o praėjus dviem savaitėms įvyko siaubiingas žemės drebėjimas, nuniokojęs trečdalį visos Armenijos. Armenijoje paplitusi nuomonė, jog tą žemės drebėjimą Maskva sukėlė dirbtiniu būdu. Dabar Maskva naudoja Azerbaidžaną kaip Armenijos budelį. Pati Armenija dabar eina Karabacho keliu.

Eduardas Gudava (Gruzija) kalbėjo, jog Sovietų Sąjungoje pasipriešinimas valdžiai ir režimui vyksta jau 70 metų. Nežiūrint to, TSRS dabar yra stipriausia imperija pasaulyje. Amerikoje bijomasi, kad dabar tautiniai-demokratiniai judėjimai gali sugriauti "perestrojką". Baltieji Rūmai mano, kad Pabaltijo kraštų reikalavimai pavojingi ir yra nepageidautini. Jie taip pat ignoruoja ir judėjimus Kaukaze. Dėl visų tų judėjimų Baltieji Rūmai yra linkę tylėti. Kyla klausimas: kam Vakarai turi padėti – sovietiniam režimui ar jo pavergtoms tautoms ir aplamai liaudžiai? Visi judėjimai maldauja Vakarų nepalaikyti sovietinio režimo. Nors sovietų komunistai neneigia

padarytų didelių nusikaltimų, tačiau nori ir toliau išlaikyti režimą. Būtų teisinga, jėgu Vakarai palaikytų tautinius demokratinis judėjimus ir tik tai gali išgelbėti TSRS nuo joje gresiančio chaoso. Vakarai neturėtų remti Gorbačiovo.

Nokolas Loupan (Moldavija) kalbėjo apie tai, kad Moldavijoje dabar yra 150 tūkstančių bedarbių moldavų ir nei vieno rusų. Į Moldaviją kasmet atbyksta po 60 tūkstančių kitataučių ir tiek pat moldavų jaunimo yra priversti išvykti iš Moldavijos darbams į Vidurinę Aziją ir į Sibirą. Kad moldavas savame krašte gautų darbą, turi sumokėti 14 tūkstančių rublių. Vienoje gyvenvietėje yra 13 tūkstančių moldavų, apie 70 ukrainiečių, keliolika lenkų ir tikrai 2 rusai. Ten viekiančiose vidurinėje mokykloje mokoma tikrai rusų kalba. N. Loupanas kritikavo Amerikos valdžią dėl jos visiško abejingumo moldavų tautinėms problemoms. Jo nuomone, po II pasaulinio karo Amerika ir Anglija mus visus pardavė sovietams. (bus daugiau)

ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Lietuvos agropromoninį komitetą š. m. spalio 1 d. pakeitė vėl atgaivinta žemės ūkio ministerija. Jos ministeris paskirtas 1937 m. Garliavoje gimęs Vytautas Petras Knašys, 1961 m. baigęs Lietuvos žemės ūkio akademiją, žemės ūkio mokslų kandidatas. Pirmuoju ministerio pavaduotoju tapo agronomas Pranas Dailidė, gimęs 1956 m. Šakių rajono Prancų kaime. Jam patikėti žemėnaudos, mokymo, ryšių su užsieniu reikalai. Kiti žemės ūkio ministerio pavaduotojai: Jeronimas Kraujelis (ekonomika ir teisė klausimai), Stasys Vasiliauskas (mokslo ir gamybos integracija), Antanas Sviderskis (kapitalinė statyba). J. Kraujelis gimė 1938 m. Panevėžio rajono Šlekių kaime. S. Vasiliauskas – 1933 m. Kaišiadorių rajono Kalvių kaime. Jiedu taip pat yra Lietuvos žemės ūkio auklėtiniai. A. Sviderskis, gimęs 1946 m. Jurbarko rajono Belvederio kaime, yra baigęs Klaipėdos politechnikumą, inžinieriaus statybininko specialybę įsigijęs Kauno politechnikos institute. Su pažindinimą su atkurtos žemės ūkio ministerijos naujaisiais vadovais paskelbė žemdirbiams skirtas "Valstiečių laikraštis", neužmiršęs priminti, kad jie visi yra Sovietų Sąjungos kompartijos nariai: V.P. Knašys – nuo 1961 m. P. Dailidė – nuo 1978 m., J. Kraujelis – nuo 1963 m., S. Vasiliauskas – nuo 1960 m. ir A. Sviderskis – nuo 1973 m.

CIRURGIOS DENTISTAS

Dr. Jonas Niciporciukas
 Dr. Paulo R. Niciporciukas

Rua Cap. Pacheco Chares, 1206 - 10 and.
 V. Prudente - Fone: 273-6696

FÁBRICA DE GUARDA - CHUVAS

Guarda Chuvas de todos os tipos. para homens, senhoras e crianças.

Mini-sombrinhas. tipo Italiano e Alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Rua Coelho Barradas, 104 V. Prudente - Fone: 274-0677

Res.: 274-1886

Lietuvos TSR Pilietybės Įstatymas (Projektas)

(Tęsinys iš pereinamo numerio)

II. LIETUVOS TSR PILIETYBĖS ĮGIJIMAS

10 STRAIPSNIS — Lietuvos TSR pilietybės įgijimo būdai

Lietuvos TSR pilietybė įgyjama:

1. pagal gimimą;
2. suteikus Lietuvos TSR pilietybę (natūralizacija);
3. optacijos būdu ir kitais Lietuvos TSR tarptautinių sutarčių numatytais pagrindais;
4. kitokiais šio įstatymo numatytais pagrindais.

11 straipsnis — Vaikų, kurių tėvai yra Lietuvos TSR piliečiai, pilietybė

Vaikas, kurio abu tėvai jo gimimo metu buvo Lietuvos TSR piliečiai, yra Lietuvos pilietis nepriklausomai nuo to, ar jis gimė Lietuvos TSR teritorijoje, ar už jos ribų.

12 straipsnis — Vaikų, kurių vienas iš tėvų yra Lietuvos TSR pilietis, pilietybė

Esant skirtingai tėvų pilietybei, jeigu vaiko gimimo metu vienas jų buvo Lietuvos TSR pilietis, vaikas yra Lietuvos TSR pilietis;

1. Jeigu jis gimė Lietuvos TSR teritorijoje;
2. jeigu jis gimė už Lietuvos TSR ribų, bet tėvų arba vieno iš jų nuolatinė gyvenamoji vieta tuo metu buvo Lietuvos TSR teritorijoje.

Esant skirtingai tėvų pilietybei, jeigu vaiko gimimo metu vienas jų buvo Lietuvos TSR pilietis ir jeigu tuo metu abiejų tėvų nuolatinė gyvenamoji vieta buvo už Lietuvos TSR ribų, vaiko, gimusio už Lietuvos TSR ribų, pilietybė nustatoma pagal tėvų susitarimą.

Vaikas, kurio vienas iš tėvų vaiko gimimo metu buvo Lietuvos TSR pilietis, o kitas buvo asmuo be pilietybės arba nežinomas, yra Lietuvos TSR pilietis nepriklausomai nuo gimimo vietos.

13 straipsnis — Vaikų, kurių tėvai nežinomi, pilietybė

Lietuvos TSR teritorijoje rastas vaikas, kurio abu tėvai nežinomi, laikomas joje gimusiu ir yra Lietuvos TSR pilietis.

15 straipsnis — Lietuvos TSR pilietybės suteikimo sąlygos

Lietuvos TSR pilietybė gali būti suteikta kitos valstybės piliečiui arba asmeniui be pilietybės jo prašymu, jeigu jis sutinka duoti Ištikimybės Respublikai priesaiką ir atitinka šias sąlygas:

1. moka lietuvių kalbą;
2. turi nuolatinę gyvenamąją vietą Lietuvos TSR teritorijoje pastaruosius 10 metų;
3. turi nuolatinę darbo vietą arba legalų pragyvenimo šaltinį Lietuvos TSR teritorijoje;

4. žino Lietuvos TSR Konstitucijos pagrindus.

Lietuvos TSR pilietybė neteikiama asmenims, kurie:

1. padarė nusikaltimų žmogiškumui ar vykdė genocidą,
2. bausti laisvės atėmimo bausme už sunkų tyčinį nusikaltimą;
3. yra chroniški alkoholiškai ar narkomani.

16 straipsnis — Lietuvos TSR pilietybės suteikimas asmeniui, sudariusiam santuoką su Lietuvos TSR piliečiu

Asmeniui, sudariusiam santuoką su Lietuvos TSR piliečiu ir gyvenančiam šioje santuokoje pastaruosius trejus metus su juo Lietuvoje, Lietuvos TSR pilietybė teikiama, jei jis atitinka šio įstatymo 15 straipsnio (išskyrus pirmosios dalies 2 ir 3 punktus) nustatytas sąlygas.

17 straipsnis — Ištikimybės Respublikai priesaika

Asmenys, kuriems suteikiama Respublikos pilietybė, duoda tokią priesaiką:

"Aš, (vardas, pavardė) įgydamas (a) Lietuvos TSR pilietybę, iškilmingai prisiekiu, kad būsiu ištikimas Lietuvos Respublikai, laikysiuosi ir vykdysiu Respublikos Konstitucija bei įstatymus, gerbiu Lietuvos kuitūrą, kalbą, papročius ir tradicijas, prisidėsiu prie Lietuvos valstybės suklestėjimo ir jos interesų gynimo".

Ištikimybės priesaika duodama viešai ir iškilmingai Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiume, o jo pavedi-

mu, — Lietuvos TSR rajonų, miestų Liaudies deputatų tarybose. Pilietybę įgyjantis asmuo *lietuviškai pagarsina priesaikos tekstą, po to jį pasirašo*

III. LIETUVOS TSR PILIETYBĖS NETEKIMAS, JOS GRAŽINIMAS IR IŠSAUGOJIMAS

18 straipsnis — Lietuvos TSR pilietybės netekimas

Lietuvos TSR pilietybės netenkama:

1. atsisakius Lietuvos TSR pilietybės;
2. atėmus Lietuvos TSR pilietybę;
3. Lietuvos TSR tarptautinių sutarčių numatytais pagrindais.

19 straipsnis — Lietuvos TSR pilietybės atsisakymas

Lietuvos TSR pilietis turi teisę atsisakyti Lietuvos TSR pilietybės.

Atsisakyti Lietuvos TSR pilietybės neleidžiama, jeigu to prašantis asmuo patrauktas atsakomybėn kaltinamuoju arba jo atžvilgiu yra įsiteisėjęs ir vykdytinas teismo sprendimas, arba jeigu asmens atsisakymas Lietuvos TSR pilietybės prieštarauja Lietuvos TSR saugumo interesams.

20 straipsnis — Lietuvos TSR pilietybės atėmimas

Lietuvos TSR pilietybė iš asmens gali būti atimta Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo sprendimu. Pilietybės atėmimo pagrindai yra šie:

1. Respublikos pilietybės įgijimas suklastojant dokumentus arba kitokios apgaulės būdu;

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

MARAJÓ 1988 HAMILTON
AUTO PEÇAS LTDA.

Peças e Latarias para todas
as marcas de veículos

Rua Marina, 330 — B. Campestre
Sto. André - 09070 - Tel. 454-3100

VIDEO LIETUVA

Parduodama vaizdajuostė (video cassette)
VIII LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ šventė 1988 m. Hamiltone, Kanadoj. Kreiptis į šv. Kazimiero parapiją, Rua Juventus 28 - Mooca. Tel. 273-0338

2. itin sunkių nusikaltimų Respublikai padarymasi;

3. stojimas kitos valstybės tarnybon be kompetentingų Lietuvos TSR valstybės organų žinios ir leidimo;

4. tarptautinėje teisėje numatytų nusikalstamų veiksmų žmogizkumui padarymas ar genocido vykdymas.

21 straipsnis — Lietuvos TSR pilietybės gražinimas

Asmeniui netekusiam Lietuvos TSR pilietybės šio įstatymo 18 straipsnio 1 ir 3 punktuose numatytais pagrindais, jo prašymu gali būti gražinta Lietuvos TSR pilietybė, jei prašymo pateikimo metu jis gyvena Lietuvos TSR teritorijoje ar nori joje apsigyventi ir atitinka šio įstatymo 15 straipsnio (*išskyrus pirmosios dalies 2 ir 3 punktus*) nustatytas sąlygas.

22 straipsnis — Teisės į Lietuvos TSR pilietybę išsaugojimas

Teisė į Lietuvos TSR pilietybę išsaugoma asmenims, iškeldintiems ar pasitraukusiems iš Lietuvos teritorijos nuo 1940 metų, taip pat jų vaikams ir vaikaičiams.

Kitiems lietuviams Respublikos pilietybę pripažįstama, kai jie persikelia gyventi į Lietuvą ir duoda ištikimybės Respublikos priesaiką.

IV. VAIKŲ PILIETYBĖ, PASIKEITUS TĖVŲ PILIETYBEI

23 straipsnis — Vaikų pilietybės pasikeitimas, pasikeitus abiejų tėvų pilietybei

Jeigu abu tėvai įgyja Lietuvos TSR pilietybę arba abu jos netenka, atitinkamai pasikeičia jų vaikų, nesukakusių 14 metų amžiaus, pilietybė.

24 straipsnis — Vaikų Lietuvos TSR pilietybės įgijimas, kai Lietuvos TSR pilietybę įgijo vienas iš tėvų, o antrasis lieka kitos valstybės piliečiu, vaikas gali įgyti Lietuvos TSR pilietybę, jei to prašo abu vaiko tėvai.

Jeigu Lietuvos TSR piliečiu tampa vienas iš tėvų, o antrasis lieka kitos valstybės piliečiu, vaikas gali įsigyti Lietuvos TSR pilietybę, jei to prašo abu vaiko tėvai.

Jeigu Lietuvos TSR piliečiu tampa vienas iš tėvų, o kitas lieka asmeniu be pilietybės, vaikas gyvenantis Lietuvos TSR teritorijoje, įgyja Lietuvos TSR pilietybę.

FEODALŲ SLUOKSNIS

Sovietų valstybinės pajamos yra sustojusios jau nuo 1980 m. ir nebekyla nė dalelytė nuošimčio. Laisvojo pasaulio produktyvingumas yra daug kartų didesnis nei sovietų ir vis kyla aukštyn. Tad yra aišku, kad Sovietų Sąjungoje yra prasidėjęs politinis puvimas.

Sovietai slėpėsi už "komunizmo", kaip ekonominės gerovės nešėjo. Nuo pirmos revoliucijos dienos iki šių dienų, "didelės pažangos" laikų, sovietinio komunizmo žmonės eilėse ir dabar tebestovi. Ekonomija pašlijo, tautos reikalauja išsilaisvinimo iš okupacijos. Šiurpūs masiniai nusikaltimai, atnešę didžiausias nelaimas, pražudę dešimtimis milijonų gyvybių, šaukte šaukiasi teisingumo. Santvarka, deklaruota socializmu, pagimdė tokius nusikalstamus aktus, kurie jau nebetelpa normalaus žmogaus supratimo rėmuose.

Šiurpūs nusikaltimai, baisios tragedijos. Tai jau pripažįstama. Bet kaip išteisingi tokius asmenis — kaip "nekaitai" nuteistą už vagystę. Pareigūnų laukia solidžios tarnybos, vakare pramogos, o grįžus namo, butas su visais patogumais. Kaip panaikinti įvairias privilegijas kurias nusipelnė komunistinio "rojaus" kūrime.

Tie ponai, ponai... Kiek dar jų šiandien sėdi liaudžiai ant sprando. Pačioje

Jeigu Lietuvos TSR piliečiu tampa vienas iš tėvų, o kitas lieka asmeniu be pilietybės, vaikas, gyvenantis už Lietuvos TSR ribų, gali įgyti Lietuvos TSR pilietybę, jeigu to prašo įgijęs Lietuvos TSR pilietybę vienas iš tėvų.

25 straipsnis — Vaikų Lietuvos TSR pilietybės išsaugojimas, vienam iš tėvų netekus Lietuvos TSR pilietybės

Jeigu Lietuvos TSR pilietybės netenka vienas iš tėvų, o kitas yra Lietuvos TSR pilietis, jų vaikas, nesukakęs 14 metų amžiaus, lieka Lietuvos TSR pilietis.

26 straipsnis — Vaikų sutikimo būtinumas, pakeičiant jų pilietybę

14-18 metų amžiaus vaikų pilietybė, pasikeitus jų tėvų pilietybei gali būti pakeista tik raštišku vaikų sutikimu.

"TIESA", 1989 X.28

(Bus daugiau)

viršūnėje negausus pačių galingiausių, pačių turtingiausių feodalų sluoksnis. Tai vaidančios klasės elitai, savotiškai uždara kasta, kurios atskiri nariai betarpiškai dalyvauja valdyme, yra tikrosios valdžios atstovai. Jie yra visko apsirūpinę, turi visas teises ir privilegijas, bet su nieku nesiskaito ir prieš nieką neatsako. Jiems puikūs butai, prabangios vilos geriausiuose kurortuose, brangiausios importinės mašinos, kelionės į užsienį ir visiškai teisė nepaisyti eilinių tarybinių įstatymų, teisyklių, reikalavimų.

Kiek žemesnis bet yra gausesnis kitas ponijos sluoksnis. Tai aukštuomenė: iškilę mokslininkai, menininkai, atsakingų postų generolai, pačiu stambiausių įmonių vadovai. Ši aristokratija taip pat nieko nestokoja, jiems taip pat įvairios teisės, privilegijos, lengvatos, geras materialinis aprūpinimas.

Dar mažesnis sluoksnis, veikia jau betarpiškai paprastos liaudies tarpe, yra įvairūs vietiniai vadovai, sekretoriai, pirmininkai, įmonių ir įstaigų direktoriai ir tt. Jų galima reikšias gautų nurodymų vykdymu, realizavimu, spaudimu į mases. Jie turi daryti viską tiksliai ir paklusniai be jokių nukrypimų ir savo nuomonės. Už tai jiems užtikrintas geresnis aprūpinimas (teisė apsirūpinti be eilės, per "užpakalines" duris), neblogi atlyginimai.

Ten kur baigiasi valdymo funkcijų vykdymas, ten baigiasi ir tarybinė ponija. Toliau prasideda eilinės, paprastos liaudies sritis. Įvairiais būdais ir įvairiais keliais į atskirų piliečių rankas suplaukia dalis vadinamosios "socialistinės nuosavybės". Tai visą Tarybų Sąjungos gyvenimą nuo apačios iki viršaus apėmusios korupcijos vaisius.

Kaip senovės dvaruose be pono dar buvo tįūnas ir prievaizdas, o baudžiauninkams plakti ir ponams aptarnauti buvo rekrūtuojami dvaro tarnai iš tų pačių valstiečių tarpo, taip dabar betarpiškam vasarų darbui yra sudarytas iš dalies ponijai, iš dalies liaudžiai priklašas tarp sluoksnis. Jų buitis ir teisės nedaug skiriasi nuo eilinių žmonių, nebent tik tuo, kad daugeliui tokių viršininkų ir pirmininkų neoficialiai leidžiama "kombinuoti", jiems tenka ir didesnė įvairių premijų dalis, Neturtingas eilinis pilietis patenka į kyšius mėgstančių rankas, vadovaujamasi dėsniu "nepatepsi-nevažiuosi", kai kolūkie uždarbį ir premijas skirsto pagal giminytės ir "draugystės" laipsnį. Visų rūšių ponus tenka pajusti, paprastam, mažam, vargšui žmogeliui.

V. V.

GERIAUSIAS BŪDAS UŽSIMOKĖTI MŪSU, LIETUVOS PRENUMERATA, tai išrasyti čekį Francisco Gavėnas arba Petras Rukšys vardu ir pasiųsti paprastu paštu.

CHOPPERIA
ALEXCHOPP **LTD.A.**

CHOPP — PIZZA — QUEIJOS — FRIOS
RESERVAS PARA FESTAS — MUSICA AO VIVO
Rua SOLON 1062 — Bom Retiro — Tel. 223-2333

Inž. Gražvydas Bačelis

KOLONIJOS LIKIMO KLAUSIMU

(Tęsinys iš praeito nr.)

Tie patys rašėivos labai užsipuolė ant manęs dabar, kad porą metų atgal siūliau kad važiuotų į Australijos Kongresą mano dukte, kuri buvo tik ką grįžusi iš Vasario 16 gimnazijos (be stipendijų), mokėjo lietuviškai ir turėjo gerą nusimanymą apie Bendruomenės užduotis. Siūliau Betiną ne todėl, kad buvo mano dukte, bet kad buvau įsitikinęs, kad ji galėtų gerai atstovauti Kongrese aukštesniems lietuviškiems reikalams. Taip kaip BLB vardu siūliau vėliau važiuoti į šių metų Jaunimo Sąskrydį Vasario 16 gimnazijoje O. Rutkauską, kuris gerai kalba lietuviškai.

Tas netiko, kaip rašo dabar tie žmonės, kadangi mano dukte mažai pažinojo Vila Zelina. Bet važiuo kaip atstovė J. Silicko dukte, nekalbanti lietuviškai, kuri taip pat berods su stipendija neseniai važiuo į Vasario 16 gimnaziją ir grįžo atrodo neišmokusi lietuviškai ir net prieš kurso galą. Tai atrodo kaip ta pasakėčia apie čigoną, kuris kitą mušdamas pats rékia, kad niekas neįtarytų. Būtų net juokinga, jeigu nebūtų liūdna. Nors kviesdavau jaunuolius buvusius Australijos Kongrese ir Vasario 16 gimnazijoje į BLB posėdžius, bet per laikraštį, niekuomet nepasirodė Silicko dukte (bet Betina dalyvavo daugumoje posėdžių). Tai ot, atrodo, kad didžiausia tariamos J. S. veikimo nuopelnų dalis yra buvimas ar gyvenimas Vila Zelinos rajone ir priklausomumas jos "nepaliečiamųjų" grupei.

Atrodo, tiesą pasakius, kad tai tokias lietuviškas lengvatas kai kurie žmonės gina, arba nenori paleisti iš rankų. Kaip tik geriau pasinaudoti lietuvių pinigais. Lietuvių pinigais, bet ne iš čia. Brazilijos Lietuvių Fondas tai tvirtina — turi palyginus mažai aukų, bet kaip jau rašiau vieną kartą, turėjome keletą šimtų žmonių važiuosiu į Lietuvą ir išleidusių mažiausiai po keletą tūkstančių dolerių kiekviena. O automobilius beveik visi turi, bet aukų Fondui turime beveik daugiau iš Amerikos/ Kanados nei iš čia. Vis laukiame, kaip ubagai, kad Amerikos Bendruomenė ar Lietuvių Fondas duotų pinigų. Gal todėl taip susirūpiname, kad žinios iš čia nepasklįstų po pasaulį per "Mūsų Lietuvą". O kodėl turime ką nors slėpti jeigu tas yra tiesa? Kodėl turime rodyti kitiems to ko nėra? Reiškia, sąžinę kas tai griaužia. Tai atrodo kaip ir palikimas iš Nepriklausomos Lietuvos laikų, kai Lietuvos valdžia siųsdavo pinigus mokykloms statyti, mokytojus ir panašiai. Dabar nėra Lietuvos, tai laukiame iš USA. Mažai kas nori suprasti, kad šiandien Lietuva reikalinga pagalbos iš mūsų.

Tikra Jaunimo Sąjunga yra Bendruo-

menės dalis ir turi turėti tokius pačius tikslus kaip Bendruomenė, kurių vienas iš svarbiausių yra lietuvių tautos išsilikymas, kas tik bus galutinai užtikrinta su Lietuvos nepriklausomybės atstatymu. Todėl J. S. turi veikti kartu su Bendruomene, kad rytoj būtų pasiruošusi tęsti jos darbą. Todėl yra ruošiami pasauliniai kongresai, kad jaunuoliai galėtų įsiamoninti Bendruomenės tikslus, pritraukti daugiau jaunimo ir kartu dirbti Lietuvos labui. Dalyvavimas tokiuose kongresuose jaunuolių nemokančių lietuviškai yra gryna nesąmonė ir tik turizmas lietuvių pinigais. Todėl BLB rūpėjo, kad BLJS veikty kartu su Bendruomene, ypatingai kas link kongreso. BLJS to nenorėjo; norėjo tik kad BLB prisiimtų atsakomybę, be autoriteto ar dalyvavimo.

Dėl to ir po BLJS viešų pasisakymų prieš BLB buvo pareikalauta J. S. persitvarkymo, kad praplėtus J. S. valdybą su kitais jaunuoliais, norinčiais dalyvauti ir jau dalyvaujančiais Bendruomenės veikioje, bet ne iš Vila Zelinos grupės ir kad priartinti J. S. prie Bendruomenės tikslų ir bendros gaivosenos. Palengvinti susitarimus, BLB pirmininkas net pasiūlė laikinai pasitraukti iš pareigų, bet iš J. S. pusės tokios kilnesnės nuotikos nebuvo. J. S. to nepadarė, BLB, žinoma, negalėjo prisiimti atsakomybės už kongreso ruošimą. Iš kitos pusės, pasakyčiau tiesiog, kad ta J. S. uzurpacija ir rajoninė V. Zelinos monopolizacija yra, mano nuomone, nusikaltimas daromas net prieš Lietuvos interesus, kadangi yra atstumiami kiti jaunuoliai, kurie galėtų ir norėtų geriau pasidaruoti Lietuvos naudai.

Egzistencija čia tokios akiplėšiškos ir monopolizuojančios grupės jaunuolių nebūtų dar taip liūdna, jeigu jų tėvai ir vyresnieji bandytų parodyti jiems tikresnį kelią, surištą daugiau su pastangomis padėti Lietuvai ir daug mažiau su vietiniais smulkiais interesais, vietoj dažnai besąlyginiai juos užstojant. Charakteristiškai, pačioje Taryboje turėjome grupę susilaukusių nuo pareiškimo balsavimo, nors BLJS užsipuolimas ant BLB struktūros buvo akiplėšiškas ir niekaip nepateisinamas. Kai kurių susilaukusiųjų argumentas buvo maždaug, kad tai yra jų vaikai. Tas tiesa ir tą dalinai galiu suprasti, bet negaliu pateisinti. Čia atsiranda manau, didelis galvosenos skirtumas. Mano nuomone, Lietuvos reikalai turėtų Bendruomenės pasisakymuose būti aukščiau vertinami negu išsišokusių vaikų kaprizai. Vaikų ignorantiškas elgesys negali būti dievinamas tik dėl giminytės ryšių. Tas ot ir veda prie kolonijos likimo klausimo.

Dabar galvoju, kad padėtis mūsų kolonijoje yra daug blogesnė negu kaip bandžiau analizuoti pirmame straipsnyje. Ir atrodo, Lietuvos klausimu yra beveik be-

viltiška. Iš tikrųjų nematau net prasmės J. Kongreso vykdymui čia su tokia jaunimo situacija. Būtų grynas lėšų ir jėgų eikvojimas be konkrečių rezultatų. Mano nuomone, kai reikalai eina apie Lietuvą ir šiandien ji yra reikalinga daug pastangų ir pagalbos, turime kalbėti atvirai, o ne suvedžioti save ir kitus. Jaunimo Kongresas tikriausiai pasiektų daug daugiau tikslų, jeigu įvyktų krašte su didesniu jaunimo supratimu kas link lietuviškų reikalų. Noriu pabrėžti, kad nesupratimas Lietuvos reikalų nėra nuodėmė "per se". Tą galima įgyti, jeigu būtų noro ir geros valios. Deja, šito čia trūksta.

Maniau, kad kolonija pamažu eina į mirtį, bet liūdna priimti, kad tas gal būt jau už sekančio kampo. Kai J. S. pirmininkas niekina Lietuvai svarbią manifestaciją ir BLB vadovybę ir yra užstojamas net Tarybos narių, kai lietuviška veikla yra tik suprantama Vila Zelinos ribose ir yra smerkiami žmonės išėję už jos ribų kaip kad Dr. A. Šiaulys (kuris mums gali atverti duris net į Brazilijos valdžią) ir yra manoma, kad tai tik jaunuolių skirtinga galvosena, kai "Mūsų Lietuva" neranda vietos spausdinti rašytojo ir intelektualo H. Lošinsko (kuris turi labai plačių ir svarbių ryšių su Brazilijos intelektualais ir rašytojais ir yra daugelio jų organizacijų direktorius) kronikų, kurios išlaidavo laikraščio portugališką skyrių, bet iš kitos pusės yra skelbiami portugalių kalboje tiesiog chuliganiški jaunimo pasireiškimai, kai J. S. sudaro kaip ir Vila Zelinos mafiją ir neprisileidžia kitų, kai BLB tik yra naudojama lietuviškų lengvatų gavimui be jokio atatinamo atsilyginimo, tai tikrai darosi nejauku ir prieinu išvados, kad kolonija čia bent Lietuvai yra jau beveik kaip ir mirusi. Iš tikrųjų yra didelis klausimas ar dar bent ką svarbesnio čia galima nuveikti kolonijos vardu.

Viena bent yra aišku. Su dabartine J. S. organizacija ir galvosena nei BLB nei Lietuvos reikalai neturės jokios naudos. Su iki dabar parodyta mažo masto galvosena ir žemu intelektualiniu lygiu iš tikrųjų bus sunku toli išeiti už Vila Zelinos ribų, o apsiribojimas V. Zelina Lietuvai nieko nepadės, kad ir kiekvieną dieną ten kas nors šoktų tautinius šokius.

Manau, kad pasisakiau aiškiai ir atvirai ir gal kartais ir per griežtai, bet kaip jau minėjau, neturiu kantrybės, laiko ir noro rietis apie mažus dalykėlius ir su labai žemo lygio ir gal inferioriteto kompleksų jaučiančiais asmenimis. Skirčiau mielai noru laiką, jeigu galėčiau padėti nors truputį Lietuvai bet ne ignorantiškoms rietenom dėl mažmožių. Straipsnis gal pasidarė ir ilgokas, bet, kaip sakiau, tikriausiai bus pakutinis.

fonas: 215-5221 - Vila Zelina - S. Paulo

Halina Mošinskienė

LIETUVA MUMYSE

*"Nebeužtvenksi upės bėgimo
Norint sau eitų ji pamažu,
Nebesulaikysi naujo kilimo,
Nors ji pasveikint tau ir baisu.*

*Naujos idėjos – darbas ne vaiko:
Užtvenktos mėto audrų žaibus.
Nesustabdysi bėgančio laiko:
Vaikas tik trukdo amžių darbus.*

*Amžiais pavergta kelias tėvynė,
Jos atgimimą jaučia dvasia.
Ginkim, ką mūsų proseniai gynė.
Žadinkim brolius meile drąsia.*

(1895 m.)

Su džiaugsmu ir pagarba sveikinu iš Vilniaus atvykusį Folklorinį Ansamblių "Daina" šiais mūsų poetų patriarko Maironio žodžiais.

Jums bus sunku tikėti, kad tą poeziją dainuodavo mano A. A. tėvelis Krokuvėje, lietuviams ten susirinkus dar prieš I – II pas. karą. Ne kažin ką aš supratau būdama mažytė, tik neseniai iš Sibiro atvežta... bet vėliau, daug vėliau, kai tėvas atvežė šeimą į savo gimtąjį kraštą Lietuvon 1918 m. karui užsibaigus, kai 1921 m. pradėjau lankyti Panevėžio Valstybinę gimnaziją lietuvių kalbos pamokose, jau nuo pirmosios klasės mes mokėmės mintinai Maironio eilėraščių. Nuo pat mažumėlės mums buvo skiepijamas lietuvių kalbos skambus poetinis grožis.

VYTAUTAS ABARIS
gabus ansamblio "DAINA" vadovas

Ir štai, dabar, kai taip nelauktai, atvykęs iš Lietuvos sparnuotas šauklis, toks kuklus Vilniaus studentijos ansamblis, gražino mane į tą tolimą begalinio ilgesio pynėje tėviškę, į mano laimingą jaunystę subrendus Nepriklausomoje Lietuvoje

LAIMUTĖ JANUTYTĖ-LILEIKIENĖ
S. Paulo lietuvių sužavėjusi solistė jos trumpalaikiame klestėjime (1918-1940), gal ne vien tik mane, bet ir labai daug mano bendraamžių, sukėlė tokį didelį entuziazmą pažinti dabarties LIETUVA – jos jaunimo pastangas, jų prierašumą savo krašto tradicijoms, liaudies menui, prosenelių dainai. Kaip tie rudens atžiaurung skridį pasirinkę kelią į kitų kontinentų pavasarius, atsukridote mus pradžiuginti, lakštingalos ilgesingais lakštavimais, piemenėlių skudučių ir švilpynių švilpavimais, "rago" gailia rauda skambančia plačiais pamarių smilčių plotais į 4 pasaulio šalis.

Jūs prabilote į mūs dabartinę LIETUVA, kylančia savo, tik savo jėga iš po šaltos 50-mečio priespaudos. Ir daugeliui, gal tai tik rodosi "eilinis spektaklis", bet tai yra tas gaivinantis vėtros gūsis, keliąs viso pasaulio LIETUVIUS į jungtį, didžiojo atgimimo veržlume.

Čia noriu pasidalinti savo įspūdžiais, kuriuos išsinešiau, kaip brangų atminimą tą lietingą tropikų pavasario sekmadienį

"Dainos" ansamblio programos lapkričio m. 19 d. V. Zelinos S. Miguel Arcanjo kolegijos salėje įvykusį, S. Paulo lietuviams ir jų svečiams.

Ižanga buvo labai įdomi: – Svečius pasiitiko Brazilijos lietuvių jaunimas savo dar mums nematytu ir labai įdomiu tautiniu šokių. Tai vis "Nemuno" mūsų pastovios ir ištvėringos vadovės Silvijos Bendoraitytės-Machado pastangomis. Moterytė jaunutė, pažiūrėsi – mergytė, o savo pareigume gali būti daug "pražilusioms galvoms" pavyzdžiu. Kad daugiau tokių atsirastų jaunimo tarpe, neskurstume. – Ji moka sutvarkyti jaunimą, ji moka jtikinti, kad savo tėvų paveldėtos ištikimybės lietuviškumui esą negalima skaudinti nei tėvų, nei senelių – juk ir pati čia užgimusi, liko ištikima visur ir visad, kur reikia, kur pašaukia. – Ačiū.

Prasidėjus "Dainos" programai, Laimutė Janutytė-Lileikienė tikrai nustebino publiką savo stipriu mezzo soprano be priekaištų temperamentinga interpretacija Ispanijos Kompozitoriaus F. de Falla ir prancūzų G. Bizet operos "Carmen" arijų ištraukas. Gali interpretatorė neužsi- gaus, bet aš pasigedau jos galingo balso skambėjime TARMĖS – nes ispanų ir prancūzų kalbos jos dainavime negalima buvo atskirti.

Menu, kad dar Lietuvoje, muzikos kritikas Vl. Jakubėnas visada pabrėždavo solistams kreipti dėmesį į ryškią TARSENĄ dainavime. Taipogi pasigedau daugiau lietuvių kompozitorių dainų, ne vien tomis kurias girdime visada visuose pobūviuose savamoksių čia dainuojamų.

Ypatingai jautriai skambėjo J. Švedo "Ridavimas" – solisto Kastyčio Mikiškos "birbyne". Tokia tylia gailia rauda pradėjus, lyg kažko negrįžtamai pasiilgus, o vėliau perėjus į buitį, kur pinasi daina ir juokas, rūpestėliai ir ašaros Jurgio Juozapaičio kompozicijoje. (Man keista, kad jo grojamas instrumentas vadinamas "birbynė". Juk tai yra "rago garsai" – rago, kuris šauklis būdavo i kovą, skeibdavo pavojų, pats seniausias instrumentas, dar Izraelyje vartojamas, jų apeigose paschalines apeigas švenčiant "Birbynė" kažkaip nesiderina prie visų tų senųjų skudučių, nei švilpynių – "piccolo" orkestruose vartojamų. Tai yra mano asmeninė nuomonė – atleiskite.

Antroje koncerto programos dalyje, pačioje įdomiausioje "Dainos" visas an-

MARAJÓ AUTO PEÇAS LTDA.

Peças e Latarias para todas
as marcas de veículos

Rua Marina, 330 – B. Campestre
Sto. André - 09070 - Tel. 454-3100

RESERVE O SEU LUGAR NA EXCURSÃO "VILNIUS 90" AGORA

EM 1990, no dia 24 de junho, voaremos rumo a LITUÂNIA para ver

FESTIVAL DE DANÇAS E CANÇÕES

(realizado a cada 5 anos)

e na mesma ocasião visitaremos os parentes.

Informações: CETEMAR – Turismo e Passagens Ltda.

Fone: Dr. Vignola 258-5955

Aleksandras Boguslauskas 241-2831

sambliis, penki šaunūs vyrai ir dvi moterys, nukėlė mus į tėviškę, į savąsias lankas – į Žemaitiją, Augštaitiją, į Vilniaus kraštą, palydint jaunuosius į vestuves, grįžtančius kaimynus iš "karčemos" ir smarkius "žalnierėjus" iš "kovos". Tikrai labai būdinga ir įdomiai sukomponuota pynė. O pabaigai, net publika buvo iškviesta į bendrą ratelį, kaip dar mano laikais Lietuvoje visi jaunime juos būdavo pamėgę.

Čia ypatingos svaros turėjo pačios seniausios dainos, kurias charakteringai atliko nuometuota Daiva Šeškauskaitė Pelekauskienė.

- Taip ir stojosi man akyse mano tetulė Anciuotė Sketerienė Griežionėlė, kai, gavusi rugiapiūtės uabaigos vainiką, užveddavo dainą ir visa gausa jai pritardavo žengiant į kalnelį pro vartelius, kur susėdavo ant "dvaro" akmeninių laiptelių po senų išbujusių kaštonų pavėsyje poilsiu; daina dainą vijosi. Ir daina skambėdama skriejo tolyn laukais per gubų kepures pasišokėdama, per laukus ir miškų snaudžiančias viršūnes tolyn, tolyn iki smėlėtų Anykščių kaigubrių, kur dabar ilsisi amžinybėje rašytojo Jono Biliūno palaikai kur Šventosios skaidrioje srovėje žilvyčiai susimąstę nulenkę savo žalsvas kasas. TOKIĄ LIETUVĄ, ATNEŠĘ – TE MUMS BRAZILIJON!

Jūsų rankose Lietuvos ateitis. Jūsų širdies pulsavime, Jūsų prigimtame talente ir nepalaužiamame atsparume.

Tegyvuoją "DAINA", mūsų sustinės Vilniaus pažiba LIETUVOS LAISVEI.

Ačiū

P. S. Ypatinga padėka p. Aleksandrui Boguslauskui, kuris sąryšiu su "Tėviškės" bendradarbiavimu Lietuvoje mums davė progos pažinti Lietuvą arčiau. Tikiuosi, kad ir "Tėviškės" draugijos vice pirmininkas p. Algirdas Kusta nebus nusivylęs Brazilijos lietuvių priėmimu ir vaišingumu.

VIDEO VHS
CONJUNTO FOLCLORICO
"DAINA"

VENDE —SE Fone: 419-2462

Rašytojo Petro Babicko aplankymas, 1989 X.30, Duque de Caxias, R.J. Iš kairės į dešinę: Kun. Petras Urbaitis, Petras Babickas Mok., Stasė Tamošaitienė iš Lietuvos, Petro Babicko draugas ir prižiūrėtojas Juozas Miliauskas

Fotonuotrauka d-ro. Algirdo Baltuškevičiaus, iš Lietuvos.

TRUMPAI IR AIŠKIAI

"Pirmyn, jaunime" toks rašinėlis buvo patalpintas M.L. Nr. 46. Tai yra į desperaciją krentančio balsas.

Toks straipsnis, parašytas kitų asmenų nes vadovė nėra stipri lietuvių kalboje, nei turi gabumų tokiems rašiniams.

Kaip bus. Kongresas nebetoli, o čia čiumpa už menką lietuvių kalbos mokėjimą. Dar čia įlindo buvęs Brazilijos lietuvių konsulas: "Pasaulio L.B-nė ir Lietuvių Fondas nematydami jokių tų jaunuolių lietuviškų darbų, gaili nutraukti lėšas tam tikslui skiriamas. Iš "M. Lietuvos" nematyti, kad jaunuoliai, grįžę iš Vasario 16 gimnazijos, reikštųsi lietuviškoje veikloje".

Negalima kaltinti tėvus ar anūkus, kad jų prašomi priimami nebuvo įleidžiami į taip standriai užsidariusią kastą. Atsargiai, tai yra žinoma ir anksčiau.

Šios kastos vadovė pradeda nerimauti, kai jaučiasi, kad jos interesai blogėja, kai kabinamasi dėl lietuvių kalbos. Kaip bus su kongresu, stipendijas ir t.t. O surengti tokius panašius renginius, kaip

buvo surengiami "Zilvičio" vadovės, su teikti lėšas ne tik sambūriui, bet ir kongreso reikalams, nesugeba.

Turiu pranešti, kad tai yra pirmas ir paskutinis kartas, į tokius kledėjimus daugiau nebus kreipiama dėmesio. Su nerimta marke negali būti rimtai skaitymasi.

Vyturys

MUSŲ MIRUSIEJI

Š. m. lapkričio mėn. 20 d. 15 val. staiga mirė PETRAS CILIŠAUSKAS. Buvo pašarvotas Sto. André Forum, kur dirbo kaip Oficiali de Justiça. Palaidotas Ribeirão Pires kapinėse. Pailko žmoną, motiną, brolių, du sūnus, dvi dukteris, marčią ir anūką.

Lapkričio 7 dieną, aprūpinta sakramentais mirė SUZANA JAKUBAUSKAITĖ FLOREK, turėdama 87 metus.

Gyveno V. Zelinoje.

Liūdesyje liko dukros: Stasė, Izabel, ir Antonina.

Pašarvota V. Zelinos šermeninėje.

Palaidota Vila Alpinos, S. Pedro kapinėse.

KALBĖK LIETUVIŠKAI!

CURSO LITUANO - Fone: 273-0338

MŪSU ŽINIOS

ZELINOJE ŠVENTĖ

Didokas žmonių būrys ir garbės svečiai susirinko Šv. Juozapo bažnyčioje iškilmingas šv. Mišias į L.K. Bendruomenės 53-ųjų metų šventę.

Parapijos klebonas, kunigo J. Šeškevičiaus įvadinis žodis buvo pilnai pritaikytas mūsų parapijiečiams. Šv. Mišios buvo atnašaujamos dviejų kunigų, už mirusius, buvusius ir esančius maistrus ir choristus.

Mišios palydėtos gražiomis chorui giedant giesmėmis. Keleta jų švelniai išpildė ir Vilniaus Universiteto ansamblis "Daina."

Gerokai užsitęsęs šv. Mišioms alkis nuveda kviestuosius į pietums paruoštą salę. Išalkusius vaišina choristės įvairiomis lietuviškos virtuvės gėrybėmis. Ten kur yra lietuvių netrūksta ir dainų, tad buvo ir padainuota.

Po tokių pietų, kiek paisėjęs, galima buvo nueiti koncertan, kurį jau antrą sekmadienį Vilniaus Universiteto ansamblis "Daina" pakartojo.

Geros kloties nenuilstamam choro dirigentui p. V. Tatarūnui.

GEDIMINO PILIES PAPĖDĖJE

Tautinio atgimimo vėjams pūstelėjus, Tėvynėje plevesuoja trispalvė, ryštingai skamba visos tautos giedamas himnas. Džiaugsmu plazda ir mūsų širdys, kad ištvėrėm mes, svečiose šalyse, atskirti toli nuo tėvynės, dabar laukdami visiškos Tėvynės laisvės.

Nuotaika pakili. Salėje, lyg didžiuliam bičių avily, nekantraus laukimo slopinamų pašnekesių užesys. Atitraukiama scenos uždanga — prieš akis atsiveria lyg Vilniaus panorama — Vilniaus universiteto ansamblis "Daina". Kai kas pasijunta Gedimino pilies papėdėje, nors ji tolima, bet tokia dabar atrodo tikra. Susijaudinimo ašaros vilgo akis, kad dabar mes gyvename tais pačiais lūkesčiais, tomis pat viltimis.

Po trumpų sveikinimų žodžių svečiai išpildė programą. Staigmena. Tokių senų liaudies dainų dar daug kas nebuvo girdėjęs, negirdėjo ir birbynių balsus, kai kas ir kančiės nebuvo matęs. Netrūko ir ispaniškų dainų bei arijų iš operos "Carmen" ir "Sevilijos kirpėjo", kurias

**PARDUODAME
AUTOMOBILIAMS
LIPINĖLIUS
VĒLIAVĒLES
ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOJ**

Šio "ML" numerio GARBĖS LEIDĖJA ALDONA VALAVIČIENĖ

mamos JADVYGOS DAGILIENĖS 13 mirties metiniu proga. Sirdingai dėkojame mielai ML-vos skaitytojai už paramą mūsų savaitraščiui ir pagarbiai prisimename a. a. Jadvygą Dagilienę.

Administracija

puikiai išpildė Laimutė Jonutytė. Pabaigoje artistai iškvietė publiką žaidimų šokti.

Ačiū ansamblio artistams: Laimutei, Daivai, Vidui, Kastyčiui, Vytautui ir Arvydui už lietuvių liaudies meną. Vežkite Tėvynei visą glėbį nuoširdžių São Paulo lietuvių linkėjimų.

Vyturys

LIETUVA AKADEMIKŲ BIULETENY

CLIO yra Sanpauliečių Istorijos Akademijs. Ji, kartu su brazilų Tautinių Vėliavnešių Ordinu pirmąjį mėnesio antradienį turi savo oficialų viešą susirinkimą (su pietum) augščiausio São Paulo miesto pastato — Edificio Italia — 43-čiam augšte, vadinamam Italijos Terasu (Terraço Italia). Šin susirinkiman kviečiami ir kitų organizacijų parinkti svečiai.

Istorijos Akademijs leidžia ir savo biuletens CLIO, kurio faktinas redaktorius yra rašytojas Henrique Lošinakas Alves Lošinskų iš Kauno sūnus, plačiai įsivėlęs į įvairias brazilų kultūrines institucijas. O jis kur tik gali, įterpia ir lietuvius, o per juos — ir Lietuvą.

1989 m. lapkričio mėn. CLIO biuletens skaitome:

Prie valdybos stalo, kuriam pirmininkavo vice pirmininkas istorikas Manoel Rodrigues Ferreira ir sekretoriavo rašytojas Henrique L. Alves, sėdėjo kvieštiniai Paulistų Literatūros Akademijos sekretorius (vardas, pavardė. Red.), Brazilijos Rašytojų Sąjungos išdininkas (v.

p.), Brazilijos Vaikų bei Jaunimo Literatūros Akademijos garbės pirmininkė (v.p.), Senųjų Žurnalistų Ordino pirminkas (v.p.), Daina Ginaikienė, iš Kauno — Lietuvos, kun. Pr. Gavėnas, specialus svečias.

Pirmininkas atidaro susirinkimą, pirmiausia sveikindamas, abiejų institucijų, vardu, Dainą Gineikienę, viešnią iš Kauno, primindamas Lietuvą, kovojančią už savo laisvę.

Ir trumpai atpasakoja, kaip ši tauta, komunistinės Rusijos užimta, per šiuos ilgus pavergimo metus išlaikė savo tikėjimą ir viltį atgauti savo nepriklausomybę; ir kaip Lietuvos parlamentas ir šiandien rodo savo tvirtą ryžtą kovoti be jokio nusileidimo.

Daina, susijaudinusi, sakosi sužavėta, galėdama iš taip augštai pažvelgti į tokį miestą, kuriame galėtų tilpti keturios Lietuvos. Ir dėkoja, galėjusi patirti tokį jilų brazilų nuoširdumą. Ir tikisi kada nors galėsianti tuo pačiu atsilyginti (kad ir mažesnėse proporcijose) savo mieste, Kaune, Lietuvoj.

Kun. Pr. Gavėnas patarnauja vertėju, perduodamas viešnios sveikinimus ir padėką, dar pabrėždamas lietuvių tautos ištvėringą kovą už savo nepriklausomybę.

**SKAITYKITE
MŪSŲ LIETUVA**

ŽODYNAS

DICIONÁRIO PORTUGUÊS LITUANO LITUANO PORTUGUÊS

SEGUNDA EDIÇÃO

MŪSŲ LIETUVA